

NUOTOLINĖS KONFERENCIJOS

ŽVYNELINĖ

IR UŽDEGIMINĖS ODOS LIGOS 2020

skirtos

Pasaulinei žvynelinės dienai paminėti

PRANEŠIMŲ SANTRAUKŲ KNYGA



29 • October
World Psoriasis Day

2020 m. spalio 23 d.

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA



Organizacinis komitetas

Doc. dr. Jūratė Grigaitienė

Vilniaus universitetas Medicinos fakultetas
Klinikinės medicinos institutas
Infekcinių ligų ir dermatovenerologijos klinika
VUL Santaros klinikos
Asociacija Odos akademija

Prof. dr. Skaidra Valiukevičienė

Lietuvos sveikatos mokslų universitetas
Odos ir venerinių ligų klinika
Kauno krašto dermatologų ir venerologų draugija

Leidinio sudarytoja, maketuotoja, kalbos redaktorė

Iveta Gylienė

Copyright © 2020 [Authors]. Published by Vilnius University Press. This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Licence, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

ISBN 978-609-07-0572-8 (PDF)

II.4. Mityba ir uždegiminės odos ligos

Iveta Gylienė, Monika Macejevskā

VUL Santaros klinikos, Dermatovenerologijos centras, VU

Ivadas. Remiantis Pasaulio Sveikatos Organizacija (PSO), **mityba** – vienas pagrindinių žmogaus modifikuojamų ligos rizikos veiksnių. Žinomos įvairios mitybos ir odos ligų sąsajos, kuomet ligos etiopatogenezė tiesiogiai susijusi su mityba (Diuringo pūslelinis dermatitas, podagra, skorbutas ir kt.) ar tam tikri mitybos įpročiai galimai daro įtaką ligos eigai jos nesukeldami: atopinis dermatitas (AD), sisteminis alerginis kontaktinis dermatitas (sAKD), aknė, rožinė, psoriazė, pūslinė, dilgėlinė, niežėjimas.

Tarp **sergančiųjų AD** alergija maistui yra dažnesnė vaikų populiacijoje. Dažniausi alergenai: pienas, kiaušiniai, kviečiai, soja, jūros gėrybės, žemės riešutai. Suaugusiems būdingos sisteminės reakcijos aplinkos alergenams, pasireiškiant **sAKD** simptomams suvartojus produktų, kuriuose natūraliai aptinkami ar yra pridėtiniai šie ingredientai: peru balzamas, nikelis, kobaltas, chromas, propilenglikolis, seskviterpeno laktonas, formaldehidas. AD pacientams eliminacinės dietos nerekomenduojamos, teigiamą įtaką ligos eigai gali daryti vitamino D papildų, pre-/probiotikų vartojimas.

Aknės eigą gali neigiamai veikti aukšto glikeminio indekso ir lieso (nugriebto) pieno produktų vartojimas. Šie faktoriai skatina insulino ir į insuliną panašaus augimo faktoriaus IGF-1, skatinančių keratinocitų ir sebocitų proliferaciją bei hiperandrogenemiją, gamybą. Teigiamą įtaką odos būklei gali daryti probiotikų, omega-3 riebiųjų rūgščių (RR), cinko gliukonato/sulfato papildų vartojimas.

Mitybos įtaka **rožinės** eigai moksliskai nėra galutinai išaiškinta. Naujausiais duomenimis maisto provokuoti rožinės paūmėjimai patogenetiškai grindžiami receptorių trumpalaikio atsako į potencialą (TRP) kanalų aktyvacija. Šį procesą skatina produktai, sudėtyje turintys kapsaicino (pipirai), cinamaldehido (pomidorai) ar aukštos temperatūros produktai (gėrimai). Taip pat daugėja duomenų ir apie riebalų gausios mitybos įtaką rožinės fimatozinių formų išsivystymui.

Sergantiesiems **žvyneline** didėja rizika su mitybos įpročiais susijusių gretutinių ligų išsivystymui, pvz., cukriniam diabetui, hipertenzijai. Viršsvorį/nutukimą turintiems pacientams būdinga sunkesnė bėrimų eiga, mažėja organizmo atsakas į taikomą vietinį bei sisteminį gydymą. Tyrimų, kurie patvirtintų įvairių maisto papildų įtaką psoriazės eigai, nėra, tačiau nustatyta, jog vartojami antioksidantai, omega-3 RR ir vitaminas D gali slopinti ligos patogenezėje dalyvaujančių citokinų ekspresiją. Ligos eigai galimai teigiamą įtaką daro Viduržemio jūros dieta. Šis mitybos būdas veikia įvairias organizmo sistemas ir yra efektyvus tiek pirminei, tiek antrinei įvairių lėtinių ligų prevencijai.

Pūslinės atveju akantolizę odoje gali indukuoti ar bloginti esamus bėrimus tokios medžiagos kaip tioliai, tiocianatai, fenoliai ir taninai, t.y. tokie produktai kaip avokadai, mangai, česnakai, garstyčios, tonizuojantys ir alkoholiniai gėrimai, kurių sudėtyje yra taninų, kai kurie maisto priedai.

Išvados. Siekiant pagerinti ligos eigą, lėtinėmis uždegiminėmis dermatozėmis sergantiems pacientams gali būti rekomenduojamos mitybos korekcijos bei papildų vartojimas, gydytojo dietologo konsultavimas.